

ere de mindre talrige, saa blive de Andre, naar de komme til, de meest Gjældende — saa kan jeg ikke nægte, at deri ligger en vis Klogskab. Men, jeg er dog bange for, at det er en forflynnet Klogskab, og, at det vilde være rettere strax at see Sagen, jeg siger ikke fra Maaens Standpunkt eller fra de Smaaes Standpunkt, men fra den simple Billigheds og Retfærdigheds Standpunkt, og jeg spørger, om det Billige og Retfærdige ikke virkelig er det, at lade Enhver betale af det, som han kan undvære. Den ærede Minister veeg forkræftet tilbage for den Tanke, at tage der, hvor der var Noget at tage af; men i al Beskatning er det dog den eneste Vej, man kan gaae; thi den, som vil tage Noget, hvær der Intet er at tage, han faaer ikke Noget. Dersom der var sagt: at tage Alt, hvad der var, ja, saa havde han fuldkommen Ret; thi saa vilde man bringe det dertil, at Alle kom til at have Intet, og tilsidst blev der da Intet at tage; men, naar man kun bliver staaende ved at tage i et passende Forhold der, hvor der er Noget at tage af, saa er det dog den eneste Udvæi, man har, og det er dette, jeg bebrejder denne Lov, at den forsøger meget for meget at tage, hvor Intet er at tage, og meget for lidet at tage der, hvor der er Noget at tage. Lader os forudsætte, at denne Grændse af 200 Rbd. er dragen, fordi man har sagt: indenfor denne Grændse kan en Mand, en Familiefader finde et nødvendigt Underhold uden at være arm; der er Beskatningsgrændsen. Naar vi tage Noget fra dem, som kun have det Nødtørstige, komme vi paa Fattigdommens og Armodens Øbet, der kunne vi ikke tage Noget. Ligesom det er aabenbart, at alt som jeg stiger fra det Nødtørstige, saa kommer jeg over til Velvære og Belleynet, ligesaa sikker er det, at naar jeg tager fra en Mand og bringer ham fra Belleynet til Velvære, saa tager jeg langt mindre fra ham, end naar jeg bringer ham fra Velvære til Fattigdom. Det kan ikke nytte, at man siger: Den, som erhverver ved sin Flid, han skal finde sin Belønning deri, at det, han har erhvervet, besyttes lige, hvad enten han erhverver Meget eller Lidet; den, som erhverver Meget, han nyder meget mere Gavn af Besyttelsen end den, der erhverver kun Lidet;

det nytter ikke, at man siger, at, naar den, der erhverver Meget, kommer til, just fordi han stræber meget og erhverver Meget, at yde Meget, saa vil han ophøre at stræbe at erhverve. Om jeg ogsaa tog 1000 Rbd. fra den, som tjente 10,000 Rbd. om Aaret, saa beslutter han sig dog ikke til kun at tjene 200 Rbd., naar han kunde tjene 10,000 Rbd. Man kan i den Henseende være rolig; man kan berøre det store Erhverv i en temmelig betydelig Grad, uden at Stræbsomheden derved skrumper ind. Man kan, det indrømmer jeg, berøre det saaledes, at Stræben efter at skule det Erhverv ved træder frem i en meget betydelig Grad, og det skal man vogte sig for; men at selve hiin Stræben efter at erhverve skulde ophøre, at en Mand skulde foretrække, at leve næsten i Armod og Fattigdom, for ikke at komme til at betale en klækelig Sum af sit større Erhverv, det vil ikke blive Tilfældet. (Grundtvig: Han kunde jo reise sin Vej!) At den, som her havde fundet et godt Udkomme, her kunde tjene et rundeligt Erhverv, skulde reise til et fremmed Sted, hvor han ikke veed, hvilken Skjæbne der møder ham, det tror jeg ikke. (Nei! Grundtvig: Men Capitalerne vandre.) De udvandre heller ikke saa let, thi naar vi undersøge Udvandrerfloden fra Europa, selv fra de stærkt beskattede Lande, saa er det ikke Capitalister, som reise, men det er netop dem, der ere saa forarmede, at de ikke engang kunne betale 2 Rbd. af de 200 Rbd., det er Folk, som ere i en saadan Stilling, at der maa betales for deres Dverreise (Ja! Nei!); det er ofte deres Slægtninge, som maae betale, jeg har selv været med, som Slægtning, at skyde sammen i lignende Anledning, — for at de i en fremmed Verden kunne skaffe sig en bedre Stilling end i deres Hjem (Grundtvig: Men Frankrig!). Ja, det ærede Medlem tillade mig, tiltrods for alle disse Bemærkninger vil jeg gjerne gaae Udvandrerflodens Riste igjennem, og det vil da sees, at Majoriteten af dem, som ere vandrede ud, er ikke udvandret, for at bringe deres Capitaler bort, de ere ikke udvandrede, fordi de, paa Grund af, at de bleve for høit beskattede i Forhold til deres Indtægter og Formue, ikke længere kunne være, hvor de vare, men fordi de vare komne til